

FRANSA SEÇİMLERİNDE POPÜLİZMİN ARACI: ERMENİSTAN

Tutku DİLAVER

Analist

Fransada Cumhurbaşkanlığı seçimleri yaklaşırken başkanlık yarışında yükselen popülizmin etkileri açıkça hissediliyor. Diğer Avrupa ülkelerinde son birkaç yıldır olduğu gibi Fransada da adaylar popülist milliyetçi söylemlere başvuruyor. Adayların girdiği oy yarışında en dikkat çekici olan ise Ermenistana gerçekleştirilen ziyaretler. Anlaşılan önümüzdeki Nisan ayında yapılacak seçimler için Ermenistan bir seçim bölgesi gibi değerlendiriliyor.

Fransada yaşayan etnik Ermeni vatandaş sayısı üzerinde bir uzlaşma yok. Farklı kaynaklarda 250.000 ile 750.000 arasında Ermeni kökenli vatandaş olduğunun tahmin edildiği belirtiliyor. Sayıları artırmakla tanınan Ermenistan Diaspora ile İlişkiler Yüksek Komiserliğinin 2016da yayınladığı verilere göre bu sayı 650.000 civarında.[1] 2021 rakamlarıyla 700.000e yakın Ermeni kökenli seçmen varlığından söz edilebilir gibi görünüyor. Fransadaki başkanlık adayları da bu oylara talip olduklarını göstermek adına Ermenistana resmi ziyaretlerde bulunuyorlar.

Fransa seçimlerinde Ermeni seçmenleri kazanabilmek için daha önce de Karabağ sorunu ve 1915 olayları üzerine Türk-Ermeni uyuşmazlığı propaganda malzemesi yapılmıştı. Geçtiğimiz 2017 seçimlerindeki adaylardan ve 2022 seçimleri için de adaylığını koyan aşırı sağcı Marine Le Pen, Karabağın Ermenistanla tekrar birleşmesini sağlayacak bir anlaşma yapılmasını umut ettiğini dile getirmiş, Fransanın Hristiyanların Doğudaki koruyucusu olduğunu beyan etmişti[2]. Benzer şekilde Fransız Başbakanı olarak da hizmet etmiş olan Francois Fillon Karabağın Sovyetler tarafından keyfi olarak Ermenistandan ayrıldığını söylemişti. O dönemki adaylar arasında göreceli olarak en ihtiyatlı yaklaşım gösteren Macron olmuştu. Buna rağmen Ermeni toplumuna 1915 olaylarını anma günü ilan etme konusunda söz vermişti. Ancak Macron daha sonraki yıllarda tutumunu giderek sertleştirdi. AGİT Minsk grubu eş başkanı bir ülkenin Cumhurbaşkanı olarak Karabağ savaşı öncesinde ve sırasında Fransanın Ermenistanı desteklediğini açıkça beyan etti.[3] Hatta Türkiyenin Dağlık Karabağa Suriyeden paralı asker gönderdiği yönündeki iddiaların savunuculuğunu üstlendi. Popülist söylemin etkisiyle ortaya konulan iddialara karşı somut bir kanıt gösterilemedi ancak Fransa gibi eleştirel düşüncenin merkezi sayılan bir ülkede dahi popülizmin etkisinin ne kadar yükseldiği gözler önüne serilmiş oldu.

Tırmanan popülizmin sonucu olarak 2022 Fransız seçimlerinde etnik Ermeni Fransız vatandaşlarının oylarına talip olan adaylar, geçmiş yıllardaki pratikleri bir adım daha ileri

götürerek, Ermenistana ziyaretler gerçekleştirmeye başladı. İlk olarak, aşırı sağcı ve İslamofobik söylemleriyle tanınan Eric Zemmour 11 Aralıkta Ermenistana gitti. Müslüman tehdidine karşı Fransanın Ermenistanı korumakta başarısız olduğu, Ermenistanın Müslüman denizinin ortasında Hristiyan bir ulus olduğu gibi söylemlerde bulundu. Ancak Ermenistanda dahi bu durum tepkiyle karşılandı. Havalimanında gösteri yapan bir grup Ermeni vatandaş, Zemmourun Ermenistanı Müslüman-Hristiyan çatışması eksenine çekmeye çalıştığını, ırkçı söylemler kullanarak Ermenistana zarar verdiğini söyleyerek tepki gösterdi.[4] Zemmourun ziyaretinden hemen önce diasporadaki aşırı milliyetçiliğiyle bilinen Ermeni Devrimci Federasyonu Batı Avrupa Merkez Komitesi (ARF) dahi bir açıklama yayınlayıp, Ermeni toplumunun ırkçı söylemlere alet edilmesine karşı oldukları söylemek zorunda kaldı.[5] Bu tepkide kuşkusuz Ermenistan yanlısı tutumundan kuşku duyulmayan Cumhurbaşkanı Macronun rakiplerini destekler duruma düşmemek de rol oynadı. Zemmour, Ermenistan Parlamentosu vekillerinden birkaçıyla da görüşerek gezisini tamamladı ve Fransaya döndü.

Zemmourun bu ziyaretinden sonra bir başka Başkan adayının daha Ermenistana ziyaret gerçekleştireceği haberleri basına yansıdı. Fransız Cumhuriyetçi partisinden Valerie Pécresse de 21 Aralık Salı günü Ermenistana bir ziyaret gerçekleştirdi. Zemmoura nazaran Pécresenin ziyareti daha üst düzey temasların yapıldığı bir ziyaret oldu. Pécresse Ermenistan Cumhurbaşkanı Armen Sarkissian, Dışişleri Bakanı Ararat Mirzoyan, Parlamento Başkanı Alen Simonian ve Katholikos Garegin II ile temaslar gerçekleştirdi.[6] Buna ek olarak, Pécresse Azerbaycan toprağı Karabağın Hankendine de beraberindeki heyetle birlikte ziyaret gerçekleştirdi. Pécressein yasadışı bu tutumu karşısında Azerbaycan Dışişleri Fransaya nota verdi ve Pécresseyi istenmeyen kişi ilan etti.[7]

Fransa seçimlerinde adayların bu yarışı, Ermenistanın ne kadar araçsallaştırıldığına da bir göstergesi. Ancak bu araçsallaştırmada Ermenistan yönetiminin ve Ermeni diasporasının yıllardır izlediği Ermeni Davası adlı politikanın da rolü var. Örneğin, 2020 Karabağ savaşı sırasında Azerbaycana karşı batılı ülkelerden yardım ve destek görebilmek adına, çatışma Avrupa basına tarihin ilk Hristiyan topluluğu olan Ermenilere saldırı şeklinde yansıtıldı.[8] Hatta Savaş esnasında bir Ermeni din görevlisinin elinde silahla verdiği pozun Ermenistanın resmi Twitter hesabından yayınlanması çatışmanın dini bir çatışma olduğu imajını daha da pekiştirdi.[9] Keza Ermeni Katolikosu geçmişte Vatikana yaptığı ziyaretlerde ve Papa ile görüşmelerinde de Karabağ konusunda Hristiyan dünyasının desteğini beklediklerini defalarca dile getirmişti. Bu propagandanın, Ermenistanı Zemmourun temsil ettiği gibi İslamofobik ve nefret odaklı çevreler için cazibe merkezi haline getirmesi kaçınılmazdı.

Ancak bir diğer aday olan Pécresenin daha başkan seçilmeden böyle üst düzey ziyaretlerde bulunuyor olması Ermenistanın hala bu tip politikaların en çok kendisine zarar verdiği gerçeğinin de yeterince farkında olmadığını gösteriyor. Zira Rusya karşısında denge siyaseti izleyebilmek adına Fransanın da içinde bulunduğu AGİT Minsk eş-başkanlarını tekrar sürece dahil etmek isteyen Ermenistan, bu seçeneğin önünü Pécresenin Karabağ ziyaretine olanak sağlayarak tamamen tıkamış oldu. Pécresse seçilse dahi Azerbaycan tarafından istenmeyen kişi ilan edilmiş bir Başkanın sürece olumlu katkı yapmasını beklemek doğru olmayacaktır.

Ermenistandaki yönetimin söz konusu politikalarda ısrar etmesi en çok Ermenistana zarar verecektir. Keza Ermeni politikasının üçüncü ülkeler tarafından siyasi bir araç olarak kullanılması, halihazırda son derece hassas olan bölgesel normalleşme sürecini olumsuz etkileyebilir.

[1] France, *Office of the High Commissioner for Diaspora Affairs of the Republic of Armenia*, diaspora.gov.am/en/pages/37/france+&cd=16&hl=tr&ct=clnk&gl=tr.

[2] Emil Danielyan, French Presidential Hopefuls Woo Ethnic Armenian Voters, *RFL/RL*, 23 Nisan 2017, <https://www.azatutyun.am/a/28441332.html>.

[3] France sides with Armenia in conflict with Azerbaijan, *Anadolu Ajansı*, 30 Eylül 2020, <https://www.aa.com.tr/en/europe/france-sides-with-armenia-in-conflict-with-azerbaijan/1990924>.

[4] Ani Mejlumyan, French far-right figure seeks votes in Armenia, *Eurasia.net*, 13 Aralık 2021, <https://eurasianet.org/french-far-right-figure-seeks-votes-in-armenia>.

[5] Մամլոյ հաղորդագրութիւն. ՀՅԴ Արեւմտեան եւրոպայի Կեդրոնական Կոմիտէ, <https://alikonline.ir/news/national/item/72705-մամլոյ-հաղորդագրութիւն-հյդ-արեւմտեան-եւրոպայի-կեդրոնական-կոմիտէ>.

[6] Another French Presidential Candidate Visits Armenia, *Azatutyun*, 21 Aralık 2021, <https://www.azatutyun.am/a/31620016.html>.

[7] Presidential candidate Pecresse declared persona non grata, *New fox*, 24 Aralık 2021, <https://new.fox-24.com/world/110727.html>.

[8] Mark Movsesian, CHRISTIAN ARMENIA UNDER ATTACK, *First Things*, 5 Ekim 2020, <https://www.firstthings.com/web-exclusives/2020/10/christian-armenia-under-attack>.

[9] Armenia, Faith & Power! *Twitter*, 27 Eylül 2021, https://twitter.com/armenia/status/1310165919344320513?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1310165919344320513%7Ctwgr%5E%7Ctwcon%5Es1&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.trtworld.com%2Fmagazine%2Ffor-some-european-politicians-support-for-armenia-is-a-religious-duty-40582

Yazar Hakkında :

Tutku Dilaver, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden 2015

yılında mezun olmuştur. 2020 yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalına bağlı Kafkasya Çalışmaları Programında tezli yüksek lisansını tamamlamıştır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

2017 Ağustos ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinde (AVİM) başladığı 6 aylık uygulamalı eğitim programını tamamlamış, Misafir Araştırmacı olarak AVİM □ katılmıştır. 2019-2023 yılları arasında

AVİM'de Analist olarak çalışmıştır.

Atıfta bulunmak için: DİLAVER, Tutku. 2026. "FRANSA SEÇİMLERİNDE POPÜLİZMİN ARACI: ERMENİSTAN." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2021 / 68. Aralık 28. Erişim Haziran 09, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/FRANSA-SECIMLERINDE-POPULIZMIN-ARACI-ERMENISTAN>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır